

**Usmernenie k Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.
1393/2007 z 13 novembra 2007 o doručovaní súdnych
a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach
v členských štátoch („doručovanie písomností“) a o zrušení nariadenia
Rady (ES) č. 1348/2000**

(aktualizované november 2020)

- I. Všeobecná časť
 - 1. Územná pôsobnosť
 - 2. Vecná pôsobnosť
 - 3. Časová pôsobnosť
- II. Postup pri doručovaní písomností v Slovenskej republike
 - 1. Prijímajúce orgány
 - 2. Potvrdenie prijatia
 - 3. Doplnenie a vrátenie žiadosti
 - 4. Doručenie písomnosti
 - 5. Jazyk tlačív
 - 6. Osvedčenie o doručení alebo nedoručení
 - 7. Náklady doručenia
- III. Postup pri vyhotovení žiadosti o doručenie písomností do cudziny
 - 1. Spôsoby doručovania do cudziny
 - 2. Odosielajúce orgány
 - 3. Doručovanie cez prijímajúci orgán
 - 4. Doručovanie poštou
 - 5. Doručovanie elektronicky
 - 6. Jazyk doručovaných písomností
 - 7. Urgovanie žiadosti o doručenie
 - 8. Platenie nákladov doručenia

I. Všeobecná časť

1. Územná pôsobnosť nariadenia:

1/ Nariadenie sa uplatňuje vo vzťahu k týmto členským štátom EÚ: **Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česko, Chorvátsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko.**

Dôležité: Aj vo vzťahu k ČR, Maďarsku a Poľsku treba postupovať **výlučne** podľa nariadenia. Použitie dvojstranných zmlúv (Zmluva medzi SR a ČR o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach so Záverečným protokolom – ozn. č. 193/93 Z.z., Zmluva medzi ČSSR

a MLR o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach – ozn. č. 63/90 Zb. a Zmluva medzi ČSSR a PLR o právnej pomoci a o úprave právnych vzťahov vo veciach občianskych, rodinných, pracovných a trestných – vyhl. č. 42/89 Zb.) *s týmito štátmi už nie je možné.*

2/ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a **Dánskym kráľovstvom** o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 300, 17.11.2005, p. 55, dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:300:0055:0060:SK:PDF>) umožňuje uplatňovať nariadenie aj vo vzťahu k Dánsku, napriek tomu, že Dánsko sa prijímania právnych nástrojov v oblasti občianskoprávnej spolupráce nezúčastňuje. Podľa článku 3 ods. 2 dohody Dánsko oznámilo Komisii listom z 20. novembra 2007 svoje rozhodnutie prijať obsah nariadenia (ES) č. 1393/2007. Oznámením Dánska vznikajú v súlade s článkom 3 ods. 6 dohody Dánsku a Spoločenstvu vzájomné povinnosti. Nariadenie (ES) 1393/2007 teda predstavuje zmenu a doplnenie dohody a považuje sa za jej prílohu. Preto je i do Dánska možné doručovať poštou (viac vid' v časti III bod 4).

3/ V súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o Európskej únii /čl. 299/ sa nariadenie **vzťahuje** na tieto závislé územia: **Alandy (Fínsko), Francúzska Guyana, ostrovy Guadeloupe, Martinique, Réunion (Francúzsko), Azory a Madeira (Portugalsko), Kanárske ostrovy a enklávy Ceuta a Melilla (Španielsko).**

Nariadenie **sa nevzťahuje** na závislé územia:

- francúzske územia Nová Kaledónia a závislé územia, Francúzska Polynézia, ostrovy Wallis a Futuna, Francúzske južné a antarktické územia, územia so špeciálnym štatútom Saint-Barthélémy, Saint-Martin, Mayotte, Saint-Pierre a Miquelon
- dánske územia Grónsko a Faerské ostrovy
- holandské územia Aruba a Holandské Antily (Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten)
- britské územia Anguilla, Kajmanie ostrovy, Falklandy, Južná Georgia a Ostrovy Južný Sandwich, Monserrat, Pitcairn, Sv. Helena a závislé územia, Britské antarktické územia, Britské územia v Indickom oceáne, Ostrovy Turks a Caicos, Britské Panenské ostrovy, Bermudy
- britské výsostné územia Akroriti a Dhekelia na Cypre
- britské Normanské ostrovy (Guernsey, Jersey, Alderney a Sark) a ostrov Man
- severnú časť Cypru (pozri ale rozsudok ESD C-420/07 Apostolides-uznanie a výkon cyperského rozhodnutia ohľadne nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v severnej časti ostrova okupovanej Tureckom).

Dôležité: *Na závislé územia, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie, možno aj naďalej doručovať podľa haagskeho Dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach zo dňa 15.11.1965 (vyhl. č. 85/1982 Zb.), ak daný štát rozšíril územnú pôsobnosť dohovoru na tieto závislé územia. Informácie o teritoriálnej pôsobnosti dohovoru na závislé územia možno nájsť na internetovej stránke Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného:*

<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=17>

(tabuľka zmluvných štátov dohovoru, v stĺpci s označením „Ext 5“ kliknúť na poznámku pri danom zmluvnom štáte)

2. Vecná pôsobnosť nariadenia

Nariadenie sa použije, ak je podľa právneho poriadku dožadujúceho štátu potrebné doručiť do cudziny súdnu alebo mimosúdnu písomnosť¹ v občianskej alebo obchodnej veci.

Neuplatňuje sa na veci, ktoré nemožno označiť ako občianske alebo obchodné². Nariadenie špecificky vylučuje daňové, colné a správne veci a veci týkajúce sa zodpovednosti štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone jeho verejnej moci (acta iure imperii).

Nariadenie možno použiť, **len ak je známa adresa príjemcu** (fyzická i právnická osoba) písomností. Adresu adresáta nemožno v rámci tohto nariadenia zisťovať. Zisťovanie adresy použitím nariadenia Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach je problematické z hľadiska jeho úspešnosti a možno ho využiť len v prípade, že je známa nejaká (predchádzajúca) adresa adresáta. Nakoľko však žiadosti podľa oboch nariadení nemožno kombinovať, musel by súd najprv zistiť adresu dožiadaním podľa nariadenia 1206/2001 a potom doručovať podľa nariadenia o doručovaní písomností.

Spolkové ministerstvo spravodlivosti **Rakúskej republiky** informovalo, že pre poskytovanie informácií o pobyte osôb v Rakúsku na účely civilného konania v Slovenskej republike neexistuje právny podklad, na území Rakúskej republiky je však možné zistiť pobyt osoby na žiadosť súkromnej osoby z cudziny (napr. iného účastníka konania) zaslanej na nahlasovací register vo Viedni (<https://www.wien.gv.at/amtshelfer/dokumente/verwaltung/meldeservice/einzelanfrage.html>).

3. Časová pôsobnosť

Nariadenie sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch EÚ vrátane Dánska od **13. novembra 2008**.

II. Postup súdu pri doručovaní písomností v Slovenskej republike (články 4 – 11 nariadenia)

1. Prijímajúce orgány (čl. 2 ods. 2 nariadenia)

V Slovenskej republike sú prijímajúcimi orgánmi pre žiadosti o doručenie písomnosti prichádzajúce z členských štátov EÚ **okresné sudy miestne príslušné podľa adresy príjemcu** písomností uvedenej v žiadosti.

¹ K pojmu „mimosúdne písomnosti“ vid' rozhodnutie ESD C-14/2008 Roda Golf

² V zmysle judikatúry Európskeho súdneho dvora je pojem „občianske a obchodné“ potrebné chápať individuálne, nie s odkazom na právny poriadok určitého členského štátu.

Ak odosielajúci orgán členského štátu EÚ zašle žiadosť o doručenie Ministerstvu spravodlivosti SR (ďalej len „ministerstvo“)³, ministerstvo takúto žiadosť odstúpi miestne príslušnému súdu a upozorní odosielajúci orgán na odstúpenie jeho žiadosti na tlačivo „Oznámenie o postúpení žiadosti a písomnosti príslušnému prijímajúcemu orgánu“ (čl. 6 ods. 4 – tlačivo F.4). Príslušný súd v tomto prípade ihneď po prijatí žiadosti odstúpenej ministerstvom zašle dožadujúcemu orgánu tlačivo „Potvrdenie o prijatí“ (pozri nasledujúci bod 2).

Dožadujúcim (odosielajúcim) orgánom v EÚ nemusí byť vždy len súd (napr. v Škótsku je takýmto orgánom akreditovaný advokát „Solicitor“ alebo súdny doručovateľ „Messengers-at-Arms“, vo Francúzsku sú to aj súdni vykonávatelia „huissiers de justice“).

2. Potvrdenie prijatia (čl. 6 ods. 1 nariadenia)

Po prijatí žiadosti o doručenie (od odosielajúceho orgánu, prípadne od ministerstva) súd zašle odosielajúcemu orgánu vyplnené tlačivo „Potvrdenie prijatia“ (tlačivo F2) do 7 dní od prevzatia žiadosti (môže byť odoslané faxom alebo poštou). Potvrdenie prijatia (rovnako ako aj iné tlačivá pre odosielajúci orgán podľa nariadenia) súd vystaví v úradnom jazyku odosielajúceho štátu, resp. v jazyku, ktorý tento štát označil ako prijateľný pre účely vyplnenia tlačív.

Informácie o jazyku odosielajúceho štátu pre vyplnenie tlačív nájdete na stránke Európskeho justičného atlasu pre občianske veci (po zadaní názvu štátu a zvolení informácií o jazyku pre jednotlivé tlačivá), ktorá je dostupná na :

https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-sk.do

Pri vyplňaní tlačív treba uviesť číslo konania odosielajúceho orgánu ako aj spisovú značku dožiadaného okresného súdu (prijímajúceho orgánu) a opatriť potvrdenie okrúhlou pečaťou súdu a podpisom VSÚ alebo sudcu.

3. Doplnenie a vrátenie žiadosti (čl. 6 ods. 2 a 3 nariadenia)

Ak žiadosť nemožno vybaviť z dôvodu, že údaje uvedené v žiadosti alebo pripojených písomnostiach nie sú dostatočné a potrebné údaje si možno zabezpečiť neformálnou cestou, prijímajúci orgán sa čo najrýchlejším spôsobom spojí (napr. telefonicky, faxom, emailom) s odosielajúcim orgánom za účelom zabezpečenia chýbajúcich údajov alebo písomností. Rovnako sa postupuje i v prípade, že si údaje v žiadosti protirečia (napríklad dožadujúci orgán uvádza, že písomnosti priložené k žiadosti sú opatrené prekladom do slovenského jazyka, ale preklad absentuje) alebo sú nepresné (adresátom uvedeným v žiadosti by mohli byť dve rôzne právnické osoby).

Ak prijatá žiadosť zjavne nespadá do pôsobnosti nariadenia alebo doručenie nemožno vykonať pre nedodržanie predpísaných formálnych náležitostí, žiadosť spolu s písomnosťami súd vráti spolu s vyplneným tlačivom (F.3) a s uvedením dôvodov vrátenia.

Najčastejšie dôvody vrátenia žiadosti s písomnosťami sú v praxi tieto: písomnosť sa má doručiť v inom štáte (Slovinsko alebo Česko), tlačivo žiadosti nie je v slovenčine,

³ V rámci ministerstva je príslušným odbor medzinárodného práva súkromného a procesného.

češtine prípadne v angličtine⁴ (tento nedostatok môže súd tolerovať, ak tlačivo alebo písomnosti sú dostatočne zrozumiteľné na zabezpečenie doručenia), vec nemá občiansky alebo obchodný charakter (typicky listina v trestnej alebo správnej veci), písomnosť na doručenie nie je čitateľná (rukou písaná v cudzom jazyku).

4. Doručovanie písomností (čl. 7 nariadenia)

PODĽA SLOVENSKEHO PRÁVNEHO PORIADKU

Pokiaľ odosielajúci orgán vyznačí v žiadosti, že chce vykonať doručenie podľa slovenského právneho poriadku, doručuje slovenský súd písomnosti adresátovi podľa § 105 - 116 CSP. Dožiadaný slovenský súd doručuje písomnosť **prednostne sám**, do úvahy však prichádzajú aj ostatné doručujúce orgány v zmysle § 107 a § 108 CSP. Podľa nariadenia sa má písomnosť **doručiť v zásade do 1 mesiaca** od prijatia žiadosti. Podľa toho by súd mal zvoliť najvhodnejší spôsob doručenia.

a) doručenie súdom na predvolanie

Ak súd nezistí nedostatky žiadosti, predvolá adresáta na účely prevzatia písomností z cudziny.

Ak je doručovaná písomnosť v slovenskom jazyku alebo je k nej pripojený preklad do slovenského jazyka, odovzdá ju súd adresátovi a spíše o tom zápisnicu. V Osvedčení o doručení alebo nedoručení písomností vyznačí ako spôsob doručenia bod 12.2.1.1.1.

Ak je doručovaná písomnosť len v cudzom jazyku (vrátane češtiny), súd adresáta poučí o tom, že má možnosť odmietnuť prevziať písomnosti, ak nie sú spísané v jazyku, ktorému rozumie, alebo opatrené prekladom do tohto jazyka. Toto poučenie súd prednostne vykoná tak, že adresátovi odovzdá tlačivo v Prílohe II nariadenia („Informovanie adresáta o práve odmietnuť prevziať písomnosť“) a umožní mu s ním sa oboznámiť.

Ak adresát využije túto možnosť a prevzatie písomností odmietne, musí na tlačive (stačí v jeho slovenskej časti) vyznačiť jazyk, ktorému rozumie a do ktorého má odosielajúci orgán písomnosti preložiť. Súd do tlačiva v Prílohe II následne uvedie svoje údaje a dohliadne na to, aby adresát tlačivo opatril dátumom, označením miesta, a svojim podpisom (u právnickej osoby i pečiatkou). Súd potom nedoručené písomnosti, vyplnené a podpísané tlačivo o odmietnutí písomností ako aj vyplnené tlačivo Osvedčenia o doručení alebo nedoručení písomností zašle odosielajúcemu orgánu. V Osvedčení súd vyznačí bod 12.3. a bod 14.

Dôležité: *Cudzinec žijúci v SR nemá právo odmietnuť prevzatie písomností, ktoré sú spísané alebo opatrené prekladom do slovenčiny (je splnená jazyková požiadavka čl. 8 ods. 1 písm. b/ nariadenia) z dôvodu, že slovenčine nerozumie.*

Ak adresát – cudzinec nerozumie po slovensky a využije svoje právo odmietnuť prevziať písomnosti, ktoré nie sú v slovenčine, z dôvodu, že sú v jazyku, ktorému nerozumie (napr. francúzsky štátny občan žijúci na Slovensku odmietne prevziať písomnosti v nemčine), môže tlačivo vyplniť v tej časti, ktorá je v jazyku, ktorému rozumie. Súd potom ostatné údaje vyplní tiež v tejto časti, pričom zmysel jednotlivých

⁴ slovenčina, čeština a angličtina sú jazyky, ktoré Slovenská republika nahlásila ako jazyky prijateľné na vyplnenie tlačív adresovaných slovenským orgánom. Pozri aj bod 5 Usmernenia.

bodov na vyplnenie zistí zo slovenskej verzie, ktorá je formou totožná s ostatnými jazykovými verziami.

Súd predvolanie na prevzatie písomností doručuje adresátovi do vlastných rúk v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom a dbá na to, aby sa predvolanie skutočne dostalo do rúk adresáta (nemožno použiť fikciu doručenia). Ak takéto doručenie predvolania nemožno vykonať (resp. adresát sa z objektívnych dôvodov nemôže dostaviť osobne na súd), súd ďalej realizuje doručenie písomností poštou (resp. inou formou doručenia podľa § 107 a § 108 CSP, ak je to s ohľadom na osobitné okolnosti prípadu vhodné). Aj v týchto prípadoch má adresát právo odmietnuť prevzatie písomností z jazykových dôvodov a súd je preto povinný upozorniť doručujúce orgány na povinnosť poučenia adresáta o možnosti odmietnuť ich prevzatie tlačivom v Prílohe II nariadenia a na povinnosť vyplnenia tohto tlačiva priamo pred touto osobou či orgánom.

Dôležité: podmienkou účinného odmietnutia podľa čl. 8 nariadenia je vrátenie doručovaných (nedoručených) písomností. Preto nesmie súd zabudnúť tieto písomnosti pripojiť k tlačivám, ktoré vracia odosielajúcemu orgánu.

b) Doručenie poštou (do vlastných rúk)

Štandardne podľa vnútroštátneho poriadku (oproti doručenke). Ak písomnosti určené na doručenie **nie sú spísané v slovenskom jazyku alebo opatrené prekladom do tohto jazyka**, súd pripojí k doručovaným písomnostiam tlačivo v Prílohe II nariadenia (kompletné tlačivo vo všetkých jazykových verziách), pričom údaje o súde vyplní len v slovenskej jazykovej časti tlačiva. *Odporúčame súdu v tlačive na vhodnom mieste uviesť aj svoju spisovú značku.*

V sprievodnom liste (vzor je prílohou 1 Usmernenia) súd adresáta upozorní na potrebu vyplniť riadne tlačivo Prílohy II. Adresát má právo odmietnuť takéto písomnosti v lehote jedného týždňa. Súd z tohto dôvodu musí počkať minimálne týždeň odo dňa, ako sa mu vráti doručenka o prevzatí zásielky. Ak adresát vráti tlačivo (Príloha II) s vyznačením, že odmieta písomnosti prevziať, súd vyplní tlačivo Osvedčenie o doručení alebo nedoručení písomností v bode 12.3. a bode 14. Obe tieto tlačivá a nedoručené písomnosti vráti odosielajúcemu orgánu.

Ak adresát vrátil súdu len tlačivo (Príloha II), avšak nepripojil doručované písomnosti, súd ho musí vyzvať, aby písomnosti dodatočne zaslal, pretože musia byť pripojené k tlačivám. Ak adresát na výzvu v primeranej lehote nereaguje, súd zašle vyplnené tlačivá odosielajúcemu orgánu aj bez písomností. V bode 14 Osvedčenia v takom prípade prečiarkne druhú vetu.

Ak písomnosti určené na doručenie **sú spísané v slovenskom jazyku alebo sú opatrené prekladom** do tohto jazyka, súd tlačivo v Prílohe II nepripája. Tiež nezasiela sprievodný list.

Dôležité: Nezastihnutý adresát/Adresa neznáma

Ak sa súdu vráti zásielka z adresy označenej dožadujúcim súdom ako nedoručená, súd v prípade zistenia inej adresy vo verejnom registri (register obyvateľov, obchodný

register, živnostenský register a pod.) doručenie opakuje. Ak sa súdu vráti zásielka adresovaná

- (i) právnickej osobe s adresou zapísanou v obchodnom alebo inom verejnom registri
- (ii) fyzickej osobe

ako nedoručená, **súd vyplní tlačivo Osvedčenie takto:**

a) ak boli doručované písomnosti v slovenskom jazyku (preklade), súd vyznačí bod 12.2.1.3. a uvedie, že došlo k doručeniu fikciou a uvedie znenie ustanovenia § 111 ods. 3 CSP + § 106 ods. 1 CSP (ak sa nepodarilo doručiť na známu adresu) alebo § 106 ods. 3 CSP (ak sa nepodarí doručiť fyzickej osobe na adresu označenú dožadujúcim súdom a adresa tejto fyzickej osoby nie je zapísaná v Registri obyvateľov); pracovný preklad týchto ustanovení do angličtiny sa nachádza v prílohe 2 tohto Usmernenia;

Ak nemožno aplikovať na nedoručenú zásielku fikciu doručenia podľa § 111 ods. 3 alebo § 106 ods. 3 CSP:

- súd vyznačí Osvedčenie v bode 15.1. (neznáma adresa – napr. v prípade, že adresa už neexistuje napr. z dôvodu zbúrania domu) a tlačivo spolu s nedoručenými písomnosťami vráti odosielajúcemu orgánu.
- súd vyznačí Osvedčenie v bode 15.2. (adresáta nemožno lokalizovať – napr. ak právnická osoba nebude mať zapísanú adresu v obchodnom alebo inom verejnom registri) a tlačivo spolu s nedoručenými písomnosťami vráti odosielajúcemu orgánu

b) ak doručované písomnosti neboli v slovenskom jazyku (preklade), fikciu nemožno uplatniť, pretože adresát nemohol využiť svoje právo odmietnuť písomnosti, súd preto vyplní Osvedčenie v bode 15.

PODĽA INÉHO PRÁVNEHO PORIADKU/OSOBITNÝM SPÔSOOM

Pokiaľ odosielajúci orgán vyznačí v žiadosti, že chce vykonať doručenie osobitným spôsobom (čl. 7 ods. 1 nariadenia), doručuje súd podľa tohto osobitného spôsobu, ak je tento spôsob zlučiteľný so slovenským právnym poriadkom. Tento osobitný spôsob musí cudzí orgán popísať v bode 5.2. tlačiva „Žiadosť o doručenie písomnosti“. Ak je popis nedostatočný, súd si vyžiada doplňujúce informácie (pozri bod 3 vyššie). Za nezlučiteľnosť so slovenským právnym poriadkom nemožno považovať skutočnosť, že popísaný spôsob doručenia slovenské právo nepozná či neupravuje. Ide skôr o posúdenie, či by vykonaním doručenia popísaným spôsobom boli porušené základné ústavné alebo zákonné zásady práva na spravodlivý proces a procesnej ochrany účastníka. V prípade pochybností o tom, či požadovaný osobitný spôsob je nezlučiteľný so slovenským právnym poriadkom si súd môže vyžiadať vyjadrenie od ministerstva.

5. Jazyk tlačív (čl. 2 ods. 4 písm. d/ nariadenia)

Členské štáty boli povinné zhlásiť jazyky, ktoré sa môžu používať na vyplňanie vzorových tlačív. Tlačivá určené pre odosielajúce orgány preto vypracuje slovenský súd v jazyku, ktorý daný členský štát nahlásil ako prijateľný jazyk pre vyplnenie tlačiva⁵.

⁵ Informácie o zhlásených jazykoch na vyplňanie tlačív nájdete na internetovej stránke: https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-sk.do

Aspekt jazyka sa vzťahuje tak na údaje doplňované do tlačiva, ako aj na vlastnú jazykovú mutáciu tlačiva.

Napríklad ak štát nahlásil angličtinu, použije sa anglická jazyková mutácia tlačiva a údaje v nej sa vyplnia v angličtine.

Slovenská republika nahlásila okrem slovenského jazyka aj jazyk český a anglický. To znamená, že slovenský súd musí akceptovať od odosielajúcich orgánov tlačivá nariadenia vyplnené a zaslané v slovenskom, českom alebo anglickom jazyku. Ak tlačivo bolo zaslané z cudziny v anglickom jazyku a súd mu nerozumie, nechá si vyhotoviť preklad do slovenského jazyka na vlastné náklady. To isté platí aj pre vyplnenie údajov v cudzojazyčnom tlačive odosielanom do cudziny, ak ich súd nevie vyplniť v požadovanom jazyku sám.

Ak tlačivo bolo zaslané slovenskému súdu v inom jazyku ako v slovenčine, češtine alebo angličtine, je to dôvod na odmietnutie vybavenia žiadosti o doručenie písomností. V tomto smere sa však v záujme podpory medzinárodnej spolupráce neodporúča odmietnuť formalisticky vybavenie žiadosti, ak je inak z tlačiva alebo doručovaných písomností zrejmé, komu a čo sa má doručiť. Totožnosť jazykových mutácií tlačív umožňuje súdu identifikovať relevantné položky cudzojazyčného tlačiva porovnaním s jeho slovenskou jazykovou mutáciou.

6. Osvedčenie o doručení alebo nedoručení písomnosti (čl. 10 nariadenia)

Po vykonanom doručení/nedoručení súd vyplní v jazyku, ktorý štát odosielajúceho orgánu označil ako prijateľný, tlačivo „Osvedčenie o doručení alebo nedoručení písomností“.

Ak súd doručil písomnosti **adresátovi priamo na síde osobne**, súd vyplní v tlačive body 12.1. až 12.2.1.1.1. a bod 12.2.1.1.3.

Ak súd doručil písomnosti **inej osobe ako je označený adresát priamo na síde**, vyplní body 12.1. až 12.2.1.1.3 samozrejme okrem bodu 12.2.1.1.1. V oboch týchto prípadoch je vhodné pripojiť aj zápisnicu súdu o vykonanom doručení.

Ak súd doručoval **poštou** vyplní body 12.1. až 12.2.1. a tiež body 12.2.1.2. až 12.2.1.2.2.3. podľa toho, či sa doručilo priamo adresátovi alebo inej osobe a podľa toho, či má súd k dispozícii potvrdenie o prevzatí písomnosti adresátom alebo inou osobou. Podpísané potvrdenie o prevzatí písomností pripojí súd k osvedčeniu.

Ak boli písomnosti doručené poštou, ale **fikciou doručenia**, vyplní súd osvedčenie v bode 12.2.1.3. (ak boli písomnosti opatrené prekladom do slovenčiny) a pripojí znenie príslušného ustanovenia § 111 ods. 3 + § 106 ods. 1 CSP alebo § 106 ods. 3 CSP. Ak nemožno aplikovať fikciu, súd vyplní bod 15 (neznáma adresa – napr. v prípade, že adresa už neexistuje napr. z dôvodu zbúrania domu; adresáta nemožno lokalizovať – napr. ak právnická osoba nebude mať zapísanú adresu v obchodnom alebo inom verejnom registri). Súd vždy pripojí aj poštovú doručenkú.

V prípade vyznačenia bodu 14 alebo 15 tlačiva Osvedčenia, súd spolu s vyplneným, podpísaným a opečiatkovaným tlačivom Osvedčenie vráti aj zaslané písomnosti. Osvedčenie zasiela súd vždy dožadujúcemu orgánu a to aj v prípade, že dožadujúci orgán zaslal žiadosť o doručenie ministerstvu.

7. Náklady doručenia (čl. 11 nariadenia)

Slovenský súd môže odosielať orgánu účtovať náklady spojené s doručovaním prostredníctvom exekútora, ak sa súd rozhodne využiť túto možnosť (kritérium vhodnosti), alebo náklady spojené s použitím osobitného spôsobu doručenia, ak o tento spôsob odosielať orgán požiada a súd podľa neho postupoval.

K nákladom za zistenie adresy vid' bližšie časť I bod 2 Vecná pôsobnosť nariadenia.

III. Postup pri vyhotovení žiadosti o doručenie písomností do cudziny

1. Spôsoby doručovania do cudziny

Nariadenie upravuje niekoľko spôsobov doručovania do cudziny, pričom z judikatúry ESD⁶ možno vyvodiť, že všetky tieto spôsoby sú rovnocenné:

- doručovanie prostredníctvom prijímajúcich orgánov (čl. 4 – 11);
- doručovanie diplomatickými alebo konzulárnymi zástupcami ak ide o štátneho príslušníka členského štátu v ktorom je písomnosť vyhotovená (čl. 13);
- doručovanie poštou (čl. 14);
- priame doručenie (čl. 15)

Doručovanie diplomatickými alebo konzulárnymi zástupcami možno využiť najmä na doručovanie písomností občanom Slovenskej republiky v cudzine. V rámci EÚ sa využitie tejto formy neodporúča z dôvodu, že jednak naše zastupiteľské orgány v cudzine nie sú dostatočne personálne vybavené, aby takúto činnosť riadne zabezpečovali a jednak z dôvodu, že ZÚ doručuje vo väčšine prípadov tiež len poštou, a preto doručenie touto formou nie je odlišné od doručenia podľa článku 14, len je časovo zdĺhavejšie.

Tzv. priame doručenie slovenské súdy nemôžu využiť, pretože sa vzťahuje len na účastníkov konania v právnych systémoch, v ktorých je povinnosťou účastníkov zabezpečiť doručenie písomností pred podaním návrhu na súd.

2. Odosielať orgány (čl. 2 ods. 1 nariadenia)

V Slovenskej republike sú odosielať orgánmi okresné súdy, krajské súdy a výnimočne aj Najvyšší súd.⁷

⁶ Rozsudok vo veci C-473/04 Plumex vs Young Sports NV z 9.2.2006.

⁷ Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní doručí orgán alebo súd, ktorému bolo prikázané, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol; inak doručí rozhodnutie dovolacieho súdu vždy súd prvého stupňa okrem rozhodnutia o odložení alebo prerušení výkonu rozhodnutia, proti ktorému bolo podané dovolanie. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v sporoch o vecnú alebo miestnu príslušnosť a rozhodnutie krajského súdu v sporoch o miestnu príslušnosť doručuje súd, ktorý bol rozhodnutím určený ako vecne alebo miestne príslušný; rozhodnutie o prikázaní veci doručuje súd, ktorému bola vec týmto rozhodnutím prikázaná. (§ 146 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku).

3. Doručovanie cez prijímajúci orgán s použitím žiadosti o doručenie písomností (čl. 4 ods. 3 nariadenia)

a) vyplnenie žiadosti a jej zaslanie

Žiadosť vyplňa odosielajúci súd v úradnom jazyku prijímajúceho štátu alebo, ak je v danom štáte viac úradných jazykov, v úradnom jazyku miesta, kde sa má doručiť, alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označil za prijateľný. Tlačivo použije súd tiež v tejto jazykovej mutácii.

V SR je odosielajúci orgán (bod 1 žiadosti) a žiadateľ (bod 3 žiadosti) tá istá osoba (OS,KS prípadne NSSR). *Žiadateľom nie je navrhovateľ v konaní, preto ho v tlačive nemožno uvádzať ako žiadateľa o doručenie písomností.* Spôsob zaslania žiadosti môže byť rôzny a závisí od toho, ktoré formy prijímajúci členský štát nahlásil ako prijateľné (poštou, faxom, mailom).

Prijímajúci orgán určil prijímajúci členský štát podľa čl. 2 ods. 2 nariadenia a možno ho zistiť na internetovej stránke Európskeho justičného atlasu pre občianske veci⁸. Väčšinou štáty zvolili decentralizovaný systém a určili za prijímajúce orgány prvostupňové súdy (napr. ČR, Rakúsko, Poľsko) alebo naopak za prijímajúci orgán zvolili jeden ústredný orgán s pôsobnosťou pre celý členský štát (napr. Taliansko, Lotyšsko, Cyprus, Švédsko) alebo s pôsobnosťou pre územný celok (napr. Anglicko a Wales, Severné Írsko vo Veľkej Británii). V niektorých krajinách je prijímajúcim orgánom súkromná osoba (napr. huissieri v Belgicku, Luxembursku, Holandsku alebo advokáti, notári/maître a profesné združenia/Société civile professionnelle vo Francúzsku).

Venujte pozornosť aj vyplneniu bodu 6.3. tlačiva.

b) spôsob doručenia cez prijímajúci orgán

Slovenský súd v zásade vyžaduje doručenie podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu (bod 5.1. žiadosti). Pri doručení podľa právneho poriadku dožiadaného štátu však v zásade neexistuje záruka, že písomnosť bude doručená priamo adresátovi, ak podľa právneho poriadku dožiadaného štátu je možné napr. doručenie inej osobe v spoločnej domácnosti (pozri aj bod 12.2.1.1.2 tlačiva Osvedčenie o doručení alebo nedoručení písomnosti). Ak teda súd požaduje doručenie do vlastných rúk podľa právneho poriadku SR, musí v žiadosti vyznačiť bod 5.2. tlačiva Žiadosť (doručenie osobitným spôsobom) a podrobne popísať požadovaný spôsob doručenia (najlepšie citáciou príslušných ustanovení CSP).

c) náklady doručenia

Prijímajúci orgán smie po vybavení žiadosti požadovať úhradu nákladov doručenia zapojením súdneho úradníka alebo osoby príslušnej podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu (tradične huissieri - súdni vykonávatelia - čl. 11 ods. 2 písm. a/ nariadenia). Fixnú výšku poplatku oznámili členské štáty Európskej komisii v súlade s čl. 23 ods. 1 nariadenia. Slovenská republika nahlásila fixnú výšku 6,64 € za doručovanú písomnosť, ak túto doručoval súdny exekútor.

Okrem toho treba mať na zreteli, že prijímajúci orgán môže podľa čl. 11 ods. 2 písm. b/ požadovať náhradu nákladov za doručenie osobitným spôsobom (napr. doručenie do vlastných rúk).

⁸ https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-sk.do

4. Doručovanie poštou⁹ (čl. 14 nariadenia)

Pripúšťa sa len spôsob doručenia doporučené s potvrdením o doručení. Doručuje sa podľa predpisov platných na doručovanie poštou v štáte doručenia alebo predpisov doručenia inej poštovej služby (napr. DHL, UPS). Nemožno použiť obálky s doručenkou určené na doručovanie do vlastných rúk vo vnútroštátnom poštovom styku. Pri doručení do cudziny poštou treba použiť tzv. červenú doručenkou pre medzinárodný poštový styk. Pri doručovaní poštou, podobne ako pri doručovaní podľa bodu 3 vyššie, nemožno zaručiť, že doručovaná písomnosť sa doručí adresátovi písomnosti, ak normy pre doručovanie poštou v danom štáte umožňujú doručenie inej osobe (napr. osobe bývajúcej na rovnakej adrese). Niektoré poštové služby (napr. neštátne poštové služby) majú však „prísnejšie“ predpisy doručovania ako sú vnútroštátne normy doručenia súdnych písomností.

Pri tomto spôsobe doručenia nie je potrebné vyplňať tlačivá žiadosti, ale je potrebné adresáta upozorniť na možnosť odmietnuť prevzatie písomností pripojením tlačiva prílohy II (celého tlačiva, t.j. vo všetkých jeho jazykových mutáciách). V prílohe II súd doplní k svojej adrese, kam bude adresát odmietnuté písomnosti vracať, aj číslo konania na súde.

Poučenie netreba pripojiť v prípadoch, ak adresát nemá podľa článku 8 možnosť písomnosti odmietnuť, t.j. ak sú v jazyku štátu, do ktorého sa doručuje. Nakoľko posúdenie jazyka, ktorému adresát rozumie, je subjektívne, odporúča sa tlačivo poučenia pripojiť vždy, ak doručované písomnosti nie sú v jazyku štátu, v ktorom sa doručuje. Bližšie pozri bod 5 nižšie.

5. Doručovanie elektronicky

V ustanovení § 3 zák. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) je špecifikované, čo sa rozumie pod elektronickej komunikáciou, a to „prenos elektronickej správ elektronickejmi prostriedkami medzi komunikujúcimi subjektmi“. Je uvedených niekoľko spôsobov, **pričom e-mail k nim nepatrí**. Celý systém e-Governmentu je však vytvorený výlučne na použitie v rámci Slovenskej republiky.

V praxi je jediným spôsobom elektronickej úradného doručovania elektronickej schránka. Doručovanie e-mailom umožňujú len osobitné predpisy, ako napr. zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám alebo za dodržania určitých podmienok CSP (§ 105 ods. 2).

Pokiaľ ide o doručovanie v rámci EÚ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 sa zmieňuje aj o použití elektronickej komunikácie najmä poukazom na nutnosť ochrany osobných údajov.

⁹ Správny preklad názvu článku 14 by mal byť „Doručovanie poštovou službou“, pretože sa nevzťahuje len na doručovanie poštou, ale akoukoľvek organizáciou, ktorá vykonáva poštové služby.

Podľa odôvodnenia č. 24:

(24) Na informácie zaslané podľa tohto nariadenia sa vzťahuje primeraná ochrana. Táto otázka patrí do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (zrušená Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 – tzv. GDPR) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách).

Zároveň v článku 4, hoci kladie dôraz na čo najrýchlejšiu výmenu písomností, ponecháva nariadenie spôsob výmeny písomností na odosielajúce a prijímajúce orgány, prikazuje im len použiť „vhodný spôsob“. Uvedené je však možné len za splnenia podmienky, že prijatá a odoslaná písomnosť sú obsahovo totožné a čitateľné. Opäť však treba brať do úvahy osobitosti vnútroštátnych právnych poriadkov jednotlivých členských štátov, ktoré nemusia konkrétne formy doručovania písomností pripúšťať.

Elektronické doručovanie medzi členskými štátmi EÚ možno očakávať v priebehu r. 2025 v dôsledku prijatia revidovaných nariadení o doručovaní súdnych písomností a výkone dôkazov.

Z vyššie uvedených dôvodov vyplýva pre slovenské súdy, že v prípade európskej justičnej spolupráce sa zasielajú žiadosti do cudziny výlučne v listinnej podobe (tzv. hardcopy).

6. Jazyk doručovaných písomností

Nakoľko podľa článku 8 nariadenia má adresát možnosť odmietnuť prevziať písomnosti ak nie sú v jazyku, ktorému rozumie alebo v úradnom jazyku štátu, v ktorom sa doručuje, zabezpečí súd k písomnosti, ktorú doručuje do cudziny, potrebný preklad vyhotovený súdnymi prekladateľom. Ak je v danom členskom štáte niekoľko úradných jazykov, vyžaduje sa preklad do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov miesta, kde sa má doručiť (napr. Belgicko má oblasti, kde je úradným jazykom francúzština, holandčina alebo nemčina alebo ich kombinácie - informácie o týchto jazykoch nájdete na internetovej stránke Európskeho justičného¹⁰).

Nakoľko aspekt „rozumienia“ jazyku je subjektívny treba v zásade vychádzať z toho, že preklad písomnosti, ktoré je v slovenskom jazyku, sa vyžaduje vždy, ak súd nemá jednoznačnú a hodnovernú informáciu o tom, že adresát rozumie slovenskému jazyku. Vzhľadom na to, že na doručovanie vo vzťahu k ČR sa už nepoužijú ustanovenia zmluvy č. 93/1993 Z.z. treba brať do úvahy skutočnosť, že český občan môže odmietnuť prevziať písomnosť v slovenskom jazyku z dôvodu, že nie je v jazyku, ktorému rozumie. Jedinou situáciou, v ktorej adresát nevie účinne odmietnuť písomnosť, je ak je písomnosť v jazyku štátu, v ktorom sa doručuje.

7. Urgovanie žiadosti o doručenie

¹⁰ https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-sk.do?init=true

Ak sa žiadosť súdu zasielaná prijímajúcemu orgánu v cudzine nevybaví do 1 mesiaca od jej prijatia týmto orgánom, môže súd jej vybavenie urgovať (vzor listu v cudzom jazyku je v prílohe 3 tohto usmernenia). V prípade absencie odpovede zo strany prijímajúceho orgánu na urgenciu, môže súd požiadať o urgenciu ministerstvo, ktoré vybavenie bude urgovať prostredníctvom ústredného orgánu prijímajúceho štátu (čl. 3 nariadenia). V tomto prípade zašle súd ministerstvu kópiu žiadosti o doručenie event. aj kópiu potvrdenia prijatia žiadosti prijímajúcim orgánom.

8. Platenie nákladov doručenia

Náklady doručenia hradí prijímajúcemu orgánu vždy žiadateľ, **ktorým je v SR súd**. Pokiaľ ide o náklady doručenia podľa čl. 11 ods. 2 písm. a/ nariadenia, ktorých výšku boli členské štáty EÚ povinné oznámiť Európskej komisii a tá ich zverejnila na internetovej stránke, je súd povinný ich spravidla uhradiť spolu s podávanou žiadosťou. V prípade, že bankové spojenie prijímajúceho orgánu, na ktoré sa úhrada má vykonať, nie je na internetovej stránke uvedené, treba požiadať o oznámenie bankového spojenia prostredníctvom mailu alebo poštovej adresy, ktoré sa na internetovej stránke pri označení prijímajúceho orgánu nachádza. Ak táto cesta nie je možná (napr. z dôvodu komunikačného jazyka), možno požiadať o pomoc ministerstvo ako ústredný orgán podľa nariadenia.

Doručovaniu zapojením súdneho úradníka alebo osoby príslušnej podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu, kde táto služba je platená, sa možno vyhnúť použitím spôsobu doručenia poštou podľa čl. 14, kde súd uhradí len poštovné.

Príloha 1

Vzor listu pre adresáta

Adresa adresáta

dňa
Číslo konania

Vec:(názov štátu) -(názov veci) - informácia o možnosti odmietnuť prevzatie písomností.

V prílohe zasielame písomnosti súdu vv konaní sp. zn.(uviesť číslo konania) vjazyku, o ktorých doručenie bol náš súd požiadany.

Oboznámte sa s pripojeným tlačivom „Poučenie...“.

V prípade, že využijete svoje právo a odmietnete prevziať tieto písomnosti z dôvodu, že nerozumiete jazyku, v ktorom sú vyhotovené alebo do ktorého sú preložené, obratom (najneskôr do 7 dní od doručenia) **vráťte všetky písomnosti spolu s vyplneným priloženým tlačivom** na adresu súdu uvedenú v tlačive. Tlačivo vyplňte len v niektorej z tých jazykových mutácií, ktorej rozumiete. Nezapudnite vyznačiť jazyky, ktorým rozumiete, uviesť miesto, dátum a tlačivo podpísať

V prípade odmietnutia prevzatia písomností, budú tieto vrátené žiadateľovi o doručenie. Účinky doručenia písomností nastanú až potom, keď Vám tieto písomnosti budú opätovne doručené s prekladom do Vami označeného jazyka.

Príloha 2

Anglické znenie § 106 ods.1, § 106 ods. 3 a § 111 ods. 3 CSP k 1.9.2016

Paragraph 106 of Civil Contentious Code

Address for service

Section 1:

Unless the service is effected by delivery to electronic mailbox under a special law, or it is the service in special circumstances pursuant to par. 107 sec. 2 and the addressee didn't provide another address for service, the court shall deliver document to:

a)

natural person on address recorded in Register of the Slovak Republic Inhabitants or on foreigner's place of residence address in the territory of the Slovak republic, depending on category of the residence,

b)

legal person on address recorded in Commercial register or in another public register.

Section 3:

If the natural person has no address recorded in Register of the Slovak Republic Inhabitants, the court shall deliver the document by its announcement on official notice board and on the website of competent court. The document shall be deemed served on the 15th day following the announcement publication, even if the addressee never gained knowledge of it.

Paragraph 111 of Civil Contentious Code

Service by hand delivery

Section 3:

If any event, if it has not been possible to effect service of document on address pursuant to par. 106, the document shall be deemed served on the day of return of the undelivered document to the court, even if the addressee never gained knowledge of it.

Príloha 3

Hlavička súdu, uveďte prosím i e-mail pre rýchlu komunikáciu

Miesto, dátum (vypíšte mesiac slovom)

Adresa prijímajúceho orgánu

Re: Štát do ktorého sa doručuje - názov sporových strán - adresát

Spisová značka prijímajúceho orgánu (ak bola uvedená):

Number of the requested authority (if stated):

Referenznummer der Empfangsstelle (wenn sie angegeben wurde) :

We take the liberty of reminding You of our Request for service of No. We should appreciate your informing us of the current state of the matter.

Wir erlauben uns, Sie an unseren Antrag auf Zustellung von Schriftstücken vom... Az... zu erinnern. Bitte berichten Sie uns über den gegenwärtigen Sachverhalt.

Nous nous permettons de vous rappeler notre demande de signification ou de notification d'actes duNo..... . Veuillez nous informer sur les raisons qui font obstacle à son exécution.

Meno a podpis vybavujúceho úradníka
Okrúhla pečiatka súdu

Encl.: 1 (pripojte kópiu žiadosti o doručenie v príslušnom jazyku, prípadne ďalšie listiny obdržané od dožiadaného orgánu – potvrdenie o prijatí a pod.)